๑. ชื่อองค์ความรู้ การสร้างและพัฒนาผู้นำการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

๒. เจ้าขององค์ความรู้ นางธันยภัทร มังป่อง (ตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

3. องค์ความรู้ที่บ่งชี้

☐ หมวดที่ 1 เทคนิคการสร้างและพัฒนาผู้นำในการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

๔. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเป้าหมายให้ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้ เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข สอดคล้องกับนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ และเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมในหลายๆ โครงการ โดยเฉพาะโครงการไทยนิยม ยั่งยืน โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้จัดทำโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพ จากนั้นปราชญ์ชุมชนกลับไปสร้างทีมและจัดการฝึกอบรมอาชีพในหมู่บ้าน ติดตาม และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพ สามารถปฏิบัติอาชีพได้จริง สร้างรายได้อย่างมั่นคงให้กับครัวเรือน

๕. วิธีการ/ขั้นตอนการจัดการความรู้

๑. พัฒนาชุมชนจัดประชุมทีมปฏิบัติการหมู่บ้าน ครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่สามารถพัฒนาได้ และภาคีพัฒนาทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มาร่วมกันพิจารณาเพื่อหาทางให้การสนับสนุน และบรรจุในแผนให้ความช่วยเหลือของหน่วยงาน

๒. ทีมปฏิบัติการหมู่บ้าน ครัวเรือนยากจนเป้าหมาย และภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนร่วมกันผลักดันครัวเรือนยากจนเป้าหมายหรือผู้ที่สนใจฝึกอาชีพในหมู่บ้าน

๓. ส่งเสริมให้ชุมชน กลุ่ม/องค์กรการเงินในชุมชนที่ครัวเรือนยากจนเป้าหมายอาศัยอยู่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือเกื้อกูลครัวเรือนยากจนทั้งกลุ่มที่สามารถพัฒนาได้

4. กิจกรรมสาธิตอาชีพ

5. ทีมปฏิบัติการตำบลร่วมกับครัวเรือนยากจนเป้าหมาย ปรับปรุงแผนที่ชีวิต หรือแผนพัฒนาครัวเรือน ให้มีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง

6. ปฏิบัติการระดับหมู่บ้าน ติดตาม สนับสนุน และให้กำลังใจแก่ครัวเรือนยากจนเป้าหมายในการบริหารจัดการชีวิตตามเข็มทิศชีวิตของครัวเรือนยากจนเป้าหมาย อย่างสม่ำเสมอ

6. ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการความรู้

6.1 เทคนิคในการปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาหาความรู้และสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการดำเนินงานโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนโดยอาศัยแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากตัวแบบครัวเรือนที่ประสบความสำเร็จจากการประกอบสัมมาชีพชุมชน

๒. การให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามกระบวนงานสร้างสัมมาชีพชุมชน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงกระบวนการสุดท้าย

๓. การให้ความสำคัญกับการคัดเลือกและสร้างปราชญ์สัมมาชีพชุมชนและทีมงาน ที่มีความรู้ความสามารถจริง และอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของครัวเรือกนเป้าหมาย

๔. การสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ของปราชญ์สัมมาชีพชุมชนและทีมงาน ในขั้นตอนและกระบวนงาน เพื่อสานต่อบทบาทภารกิจในการสร้างสัมมาชีพชุมชนแก่ครัวเรือนเป้าหมาย

๕. การสร้างการรับรู้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย ให้รู้ เข้าใจ ตระหนัก โดยเฉพาะแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง ในการแก้ไขปัญหาและดำเนินการได้จริงจนเป็นวิถีชีวิตของชุมชน

๖. พัฒนากรผู้ประสานงานประจำตำบล ติดตามสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง

6.2 ข้อพึงระวัง

1. ควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการขาดการต่อเนื่อง

6.3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. มีการร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง มีผู้นำเข้มแข็งในการจัดตั้งกลุ่มกำหนดกฎ ระเบียบที่ชัดเจนและร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มอยู่เสมอ

6.4 ปัญหาและวิธีการแก้ไข

ปราชญ์สัมมาชีพชุมชน มีความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ แต่ไม่สามารถพูดถ่ายทอดให้ครัวเรือนเป้าหมายเข้าใจได้

แนวทางการแก้ไขปัญหา ใช้ทีมปราชญ์ชุมชนสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน การจัดการความรู้และนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดโดยทีมงานปราชญ์ชุมชน

๒. กิจกรรมการประกอบอาชีพในบางเรื่องไม่สามารถพูดหรือถ่ายทอดให้ครัวเรือนเป้าหมายมีความเข้าใจได้

แนวทางการแก้ไข ใช้วิธีการสาธิต/ฝึกปฏิบัติจริง และศึกษาดูงานควบคู่กันไป

๖.5 ผลลัพธ์ที่ได้จากการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาเรื่องนั้น

๑) สามารถใช้เป็นแนวทางการทำงานและการพัฒนาปราชญ์สัมมาชีพชุมชน ในการสร้างสัมมาชีพชุมชนให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

๒) ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน การขยายผลในการสร้างสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านเป้าหมายอื่นได้ประสบผลสำเร็จ

๓) พัฒนาหมู่บ้านให้เป็นต้นแบบในการศึกษาดูงานของหมู่บ้านสัมมาชีพชุมชนเป้าหมายอื่น ทั้งในตำบล อำเภอ และในระดับจังหวัด